

DOPIS EDITOROVI / LETTER TO THE EDITOR

ZA PANEM PROFESOREM

MUDr. JAROSLAVEM BLAHOŠEM, DrSc.

IN MEMORIAM: Professor JAROSLAV BLAHOŠ, MD, DrSc.

Česká lékařská obec, zdravotnická i širší veřejnost se zármutkem přijala smutnou zprávu, že dne 27. listopadu 2018 po delší nemoci ve věku 88 let zemřel pan prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc., dlouholetý předseda České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP), významný internista, endokrinolog a osteolog. Česká medicína a společnost v něm ztratila mimořádnou osobnost spojující v sobě vysokou odbornost, etické a morální kvality, pracovitost, organizační a diplomatické schopnosti, jakož i široké znalosti z kulturní oblasti zejména literatury, hudby, jazykové a jiné.

Jaroslav Blahoš, čestný občan Horažďovic, šumavského města kde se 30. 6. 1930 narodil, patřil mezi výjimečné osobnosti a všeobecně uznávané autority československé, české a světové medicíny. Vykonal velký kus vědecké, léčebné a pedagogické práce; českou medicínu a svou vlast mnohokrát reprezentoval na nejprestižnějších fórech v desítkách zemí všech kontinentů. Publikoval okolo 380 odborných prací v našich i zahraničních časopisech, je autorem 10 monografií. Absolvoval mnoho odborných zahraničních stáží a pobytů, přednášel na významných mezinárodních kongresech, stal se čestným a řádným členem mnoha renomovaných zahraničních odborných společností, vědeckých institucí a redakčních rad. Po obdivuhodnou dobu 25 let (1990–2015) pracoval jako předseda a později čestný předseda ČLS JEP. V letech 1999–2000 byl prezidentem World Medical Association (WMA) sdružující několik milionů lékařů z celého světa. Další podrobné údaje o životě a práci prof. Blahoše byly publikovány v řadě nekrologů, např. webové stránky ČLS JEP, Tempus Medicorum (12/2018), Medical Tribune (25/2018), Terapie (11/2018) a další. Detailní popis vlastního profesního života sepsal prof. Blahoš ve svých monografiích *S poselstvím medicíny v labyrintu světa* (Galén 2008) a *Strípky z lékařské brašny* (Triton 2014).

Za odbornou Společnost vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP bychom rádi ještě doplnili několik poznámek o vztahu pana profesora Blahoše k vojenskému zdravotnictví a o jeho spolupráci s naší společností. Po promoci na plzeňské lékařské fakultě v roce 1955 obdržel umístěnku do Františkových Lázní, kde pracoval jako lázeňský lékař. Vojenskou základní službu, tehdy ještě dvouletou, vykonával jako mladý lékař v letech 1956–58 po 4měsíčním přípravném a doškolovacím kurzu na Vojenské lékařské akademii J.E. Purkyně (VLA JEP) v Hradci Králové rovněž v západních Čechách, na divizním zdravotnickém praporu v Plzni. Do dalšího

bezprostředního kontaktu s vojenským zdravotnictvím se profesor Blahoš dostal v roce 1994, kdy se stal přednostou nově založené interní kliniky VLA JEP v Ústřední vojenské nemocnici v Praze (ÚVN). V roce 1997 v rámci organizačních změn byla klinika zrušena a pan profesor začal budovat na bázi ÚVN speciální endokrinologické oddělení, přičemž se mu podařilo vytvořit i první osteologické centrum pro léčbu osteoporózy u nás. Zde potom pracoval mnoho roků až do posledního období pokud mu to zdravotní stav dovolil. V letech 1994 – 2004 byl aktivním členem vědecké rady VLA JEP v Hradci Králové. Pan profesor Blahoš velice dobře chápal určitá specifika vojenského zdravotnictví, potřeby a odlišnosti přípravy i nároky kladené na vojenské zdravotníky, a proto byl jako předseda ČLS JEP velmi vstřícný a nápomocen při vzniku naší odborné společnosti. O její činnost a rozvoj se pravidelně po všechna léta zajímal a vyjadřoval jí podporu. Spolupracovali jsme velice těsně, často a bez sebemenších problémů.

K uctění památky profesora Blahoše uspořádala ČLS JEP dne 15. 1. 2019 vzpomínkové shromáždění v Lékařském domě za přítomnosti rodiny pana profesora a zástupců mnoha svých odborných společností i spolků lékařů. Citlivě sestavený program umožnil důstojným způsobem připomenout slovy několika blízkých spolupracovníků a přátel v pravdě renesanční osobnost pana profesora. Při krásné hudební intrádě tria lesních rohů zaznělo Vivaldiho Andante a od neznámého francouzského autora skladba Bonne humeur (Dobrá nálada). Francouzská hudba zněla proto, že prof. Blahoš miloval Francii jako zemi, její vědu i kulturu, hudbu i literaturu, zejména poezii, kterou sám překládal. Následovala filmová sekvence fotografických záběrů tvořících životní medailonek pana profesora od útlého dětství až do období vrcholného rozkvětu v jeho odborném a společensko-veřejném životě.

Pan profesor Svačina, předseda ČLS JEP, přednesl přehled stěžejních momentů v životě profesora Blahoše, zdůraznil mj. jeho mimořádné zásluhy o vytváření ČLS JEP jako demokratické, prestižní a respektované organizace, kterou je v současné době. Tlumobil rovněž zdravotní sesterské Slovenské lékařské společnosti (SLS), která pana profesora poctila v říjnu 2018 slavnostním uvedením do Síně slávy SLS. Rektor Univerzity Karlovy prof. Zima hovořil o schopnosti prof. Blahoše propojovat ve své činnosti a osobnosti vědu, lékařství, kulturu a popsal vynikající vzájemnou spolupráci UK s ČLS. V osobní rovině vzpomínal na sblížení s panem profesorem v období psaní své disertační doktorské práce s endokrinologickou problematikou.

Následující řečníci výstižným a vřelým způsobem přiblížili osobní vzpomínky na setkání či společné aktivity s panem profesorem, každý z pohledu své odbornosti (prof. Komárek, děkan 2. LFUK, z doby svých studií z přednášek pana profesora o kalcitoninu a později z jednání při zakládání odborné společnosti dětské neurologie; prof. Zavoral, ředitel ÚVN, vzpomínal jejich spolupráci při vzniku a vytváření nadace Víze 1997, prof. Vyskočil, endokrinolog a velmi blízký přítel Jaroslava Blahoše, hovořil o vzpomínkách ze studentských let na medicíně v Plzni, vzpomínal i humorné příhody ze společných zahraničních cest. Zdůraznil hluboké až encyklopedické znalosti pana profesora z mnoha oborů (hudba, umění aj.) ale současně i umění užívat života v tom nejlepším slova smyslu. Profesor Zvěřina vzpomínal 20 let spolupráce ve výboru ČLS JEP, v němž s prof. Blahošem působil jako místopředseda od roku 1990, a nejrůznější peripetie, které prožili při nelehkém prosazování myšlenek, které vedly ke konstitování ČLS JEP do současné podoby.

Všechny přítomné mimořádně zaujal v procítěném spontánním vystoupení představitel Etiopské komunity v České republice MUDr. Hundie Tesfaye, původem z Etiopie, který studoval medicínu na Fakultě dětského lékařství (dnes 2. LF UK) v Praze – Motole a nadále žije a pracuje u nás. Krásně vystihl nesmírně lidský přístup pana prof. Blahoše k němu osobně jako neznámému zahraničnímu studentovi, lidem v Etiopii, kde pan profesor působil po dobu 2 let. Pracoval tam jako lékař, vybudoval laboratoř, učil etiopské kolegy. Významně podporoval zřízení tzv. Fistula hospital v Addis Abebě pro traumatizované ženy, ale též se naučil místní jazyk, poznal kulturu i historii této země, kterou měl rovněž velmi rád. Dr. Tesfaye zdůraznil mimořádný etický rozměr a sílu charakteru osobnosti pana profesora, který „žije i nadále v srdcích Etiopanů“ a který byl jako první zahraniční člen přijat na jednoduchou procedurou za čestného člena Etiopské komunity v ČR – natrvalo s číslem 1.

Tímto vystoupením byl program vzpomínkového shromáždění naplněn a všichni účastníci si pak ještě v neformálních rozhovorech pana profesora Blahoše připomínali každý podle svých zážitků a vzpomínek. Na jednom se naprosto jednoznačně shodli. Pan profesor Blahoš byl mimořádnou osobností, uznávaným vědcem s nejvyšší přirozenou autoritou, vystupováním gentleman s mimořádným uměním jednat s lidmi, který dokázal

Klein: In memoriam Profesor J. Blahoš

vytvářet pozitivní atmosféru i v týmech spolupracovníků kolem sebe. Přitom všem kultivovaný, veselý, společenský a přátelský, ale vždy náročný vůči sobě i svým spolupracovníkům. Takto jsme ho znali i ve Společnosti vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů a budeme si jej pamatovat natrvalo.

Čest jeho památce!

Za Společnost vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP
brig. gen. doc. MUDr. Leo Klein, CSc.

doc. MUDr. Leo Klein, CSc.
Chirurgická klinika LF UK a FN
Sokolská 581
500 05 Hradec Králové
tel. +420 495 834 959
e-mail: leo.klein@fnhk.cz

Přijato 26. ledna 2019.
Akceptováno 28. ledna 2019.
Zveřejněno 8. března 2019.